

Előfizetési ár:

Egész évre	— — — 4 K.
Fél évre	— — — 2 K.
Negyed évre	— — — 1 K.
Egyes szám	— — — 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondazés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzetres egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasab széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ES KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalannal áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A földművelésügyi miniszterium 1912. évi költségvetése. (Balogh Ernő.)

Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye.

Tájkultúra és természetirtás.

Gazdasági tanácsadó: Karbolineum. — Málnabokrok kezelése. — Gyümölcsfák metszése.

Különfélék: Halálozás. — Balesetbiztosítás. — Eljegyzés. — Vasárúk fényesítése és ezüstszerű bevonása. — Teafogyasztás. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Szerkesztői üzenetek.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Tárca. Barátom, a huszárfőhadnagy. (Zsoldos László.)

A földművelésügyi miniszterium 1912. évi költségvetése.

A mult hetekben került nyilvánosságra a magyar kormány 1912. évi költségvetési előirányzata, a melyet tárgyalás és törvényerőre emelés céljából az országgyűlés elé terjesztett.

Lapunk olvasóit természetesen a földművelésügyi miniszterium költségvetése érdekli leginkább s azért azt főbb vonásaiban, röviden a következőkben ismertetjük:

A magyar- és horvát-szlavonországi kincstári erdők rendes kiadásai az 1912. évre — 17.397,018 koronával, rendes bevételei pedig — 25.063,713 «
vagyis — 7.666,695 korona

bevételi többlettel irányoztatott elő.

Ezt összehasonlítva az 1911. évi költségvetési előirányzat megfelelő tételeivel, a hol

a rendes kiadások — 15.755,961 koronával,

a « bevételek pedig — 21.976,006 «

vagyis — 6.220,045 korona

bevételi többlettel irányoztatott elő, látjuk, hogy az 1912. évi költségvetésben a rendes kiadások 1.641,057 koronával, a bevételek pedig 3.087,707 koronával emelkednek, úgy hogy végeredményben az 1912. évi költségvetés 1.446,650 koronával kedvezőbb, mint a milyen az 1911. évi költségvetési előirányzat volt.

A «személyi járandóságok» rovatán az 1912. évre 119,238 koronával több kiadás irányoztatott elő, mint

a mennyi az 1911. évre engedélyezve volt, a mely összeg az erdőmérnöki kar megkezdett, de még be nem fejezett állásarányosítására szükséges.

Emelkedik a kiadás a «tiszteletdíjak» rovatán is, mert ebből kívánja a földművelésügyi miniszter úr az erdőőri gyermek-táptintézetek felügyeletéért és az ezzel kapcsolatos teendőért, a kincstári erdők ez évben nyugalmába vonult vezetőjét: Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsost, a kit az említett táptintézetek felügyeletével megbízott, megfelelő tiszteletdíjban részesíteni.

Az «üzemi és gazdálkodási kiadások» 1.343,315 koronával emelkednek, a melyet részint a faanyagok házilagos kitermelésével járó kiadások, részint pedig az erdőlegényeknek és segéderdőőröknek adandó egyenkint 2—2 kat. hold földjárandóságnak az országos átlag szerint nyújtandó évi 20 korona váltságösszegek vonnak maguk után. A költségvetés törvényerőre emelkedése után tehát az erdőlegények és segéderdőőrök is megkapják a várva-várt földjárandóságot, a melyre minden bizonynyal rá is szolgáltak.

A «beruházások» rovatán fél millió koronával több kiadás irányoztatott elő; ebből az összegből fognak a Besztercebányán és Susakon emelendő új erdőhivatali épületek építési költségeinek 1912. évre eső részletei fedeztetni.

Az «üzemi és gazdálkodási bevételek» rovatán tetemesen több, vagyis 3 millió koronát meghaladó összeggel több irányoztatott elő az 1912. évre, mint a mennyi az 1911. évre felvétellett. Ennek a bevételi többletnek a legnagyobb része a tűzifa, valamint az épületi és műszerfára esik, és a keresleti viszonyok kedvező alakulása folytán várható áremelkedésekből fog előreláthatólag befolyjni.

Az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek kezelési költségeire 2.695,458 korona irányoztatott elő, a melyből a birtokosok kezelési költség fejében 896,040 koronát megtérítenek; ebből látjuk, hogy az állam erre a fontos közgazdasági célra 1.799,418 koronát fog az 1912. évben áldozni.

A «személyi járandóságok» rovatán a kiadások 101,796 koronával emelkednek, a mely összegből 40,560 korona 13 új I. osztályú és 12 új II. osztályú altiszti

állás szervezésére szükséges. Az altiszti létszámnak egyelőre 25 új állással való szaporítása azért történik, mert a kopár, futóhomokos és vízmosásos területek gazdasági állapotának megjavítását célzó munkálatoknál foganatosítandó feladatok vezetésére és ellenőrzésére, valamint a birtokosoknak a munkálatokban való kitanítására, nemkülönbén a csemetenevelésnél is megfelelő számú altiszti személyzetre van szükség.

Az állami erdőfelügyelet és az ornithológiai (madárvédelmi) központ kiadásai 554,470 koronát tesznek ki, míg az erdőőri szakiskoláknál a 383,857 korona kiadással szemben 220,666 korona bevétel irányoztatott elő; az erdőőri szakiskolák kiadásai közt a növendékek ellátására 72,487 korona, vagyis 4087 koronával több vétetett fel, mint a mennyi az 1911. évre engedélyezve volt. A görgényszentimrei m. kir. erdőőri szakiskolánál a csemetekerti munkálatok vezetésére egy új erdőőri állás szerveztetik.

Az országos erdei alap címénél a 220,000 korona kiadással szemben 220,000 korona bevétel irányoztatott elő, az 1911. évi 200,000 korona kiadással és ugyanannyi bevétellel szemben.

A kopár területek befűtésének előmozdítására az 1911. évre engedélyezett 450,000 koronával szemben az 1912. évre 550,000 korona, vagyis 100,000 koronával több kiadás irányoztatott elő, mert a szükséges csemeték nevelésére szolgáló csemetekertek számát a folyton növekvő csemeteszükségletre való tekintettel szaporítani kell.

Az erdészeti altiszti állások száma tehát az 1912. évben összesen 26-tal fog ismét szaporodni s e mellett 2—2 kat. hold földiletményben fognak részesülni az erdőlegények és segéderdőőrök.

Az erdészeti altisztek fizetésének emeléséről — sajnos — ezúttal se számolhatunk be, pedig kevesen vannak olyan sanyarú helyzetben, mint éppen ők. Reméljük azonban, hogy a pénzügyminiszter úr által kilátásba helyezett drágasági pótlék némileg kárpótolni fogja majd az erdészeti altiszteket is az elmaradó fizetésemelésért.

A magyarországi kincstári erdőknél tehát az 1912. évben megmarad az 542 első osztályú altiszti (főerdőőri, famesteri), 516 másodosztályú altiszti (erdőőri), 140 erdőlegényi és 126 segéderdőőri állás.

Az I. osztályú altisztek közül:

57 (70)*	lesz az évi 1300 K fizetésben,
164 (49)	“ “ “ 1200 “ “
150 (267)	“ “ “ 1100 “ “
171 (156)	“ “ “ 1000 “ “

A II. osztályú altisztek közül pedig:

51 (47)	lesz az évi 1000 K fizetésben,
124 (126)	“ “ “ 900 “ “
161 (144)	“ “ “ 800 “ “
180 (199)	“ “ “ 700 “ “

A horvát-szlavonországi kincstári erdőknél szintén megmarad a 145 főerdőőri és 172 erdőőri állás.

Itt az I. osztályú altisztek közül:

3 (5)*	lesz az évi 1300 K fizetésben,
63 (37)	“ “ “ 1200 “ “
39 (71)	“ “ “ 1100 “ “
40 (32)	“ “ “ 1000 “ “

A II. osztályú altisztek közül pedig:

16 (12)	lesz az évi 1000 K fizetésben,
47 (41)	“ “ “ 900 “ “
62 (72)	“ “ “ 800 “ “
47 (47)	“ “ “ 700 “ “

* A zárjelben levő számok az 1911. évi állapotot tüntetik föl.

TÁRCZA.

Barátom, a huszárfőhadnagy.

(Egy nebuló naplójából.)

IV. Életmentés.

Junius 30.

Tegnap volt meg nálunk a fiatal pár eljegyzése. A fiatal pár: Margit, a testvérném és Gajdos Karsci, az algebra-tanárom. Ugyancsak tegnap kaptam ki a bizonyítványt a IV/B-ből; természetesen szekunda nélkül, mert hisz' a legharapósabb professzornak (Gajdos) kivettem a méregfogát (vőlegény). Ezt derekasan végeztem, munka után édes a pihenés, minek folytán ez egyszer igazán kedvem szerint tölthetem a dicső nyári szünidőt. S ha most az iskolaév végén megnézem a mérleget, mint az édesapám bankjában (a hol felügyelő-bizottsági tag) szokták évről-évre alkalmával, akkor azt látom, hogy ez a mérleg így mutat:

Tartozik a IV/B-ben a matematikából 9 négyes, 2 háromnegyed, 4 hármas és 2 kétharmad osztályzatból okvetetlenül következő bukással. Ezzel szemben:

Követel: megkövetelhetem, még pedig teljes joggal,

hogy sógorom az érettségiig minden év végén áterezzen a matematikából. Varju nem vájja ki a varju szemét; miért tenné a sógor? Ebből kitűnik, hogy a mérleg mennyire kedvező.

Nem is volna semmi hiánya a boldogságomnak, csak az, hogy Gajdost, tanári művoltára való tekintetből, nem tegezhetem és Károly bácsinak kell szólítanom. Majsóczy Zbenó, Margit első vőlegénye, bezeg tegezett! Pedig az huszárfőhadnagy volt. Károly bácsi. Eh, mit! Nekem azért ő mégis csak Karsci! Karsci, Karsci, nem «drukkolok» többé az algebrából!

Az esküvő július harminczadikán lesz. Margit sieteti, bár a dolog, vakáció lévén, egyelőre nem sürgős. Egész nap itt ül a nyakunkon a fehér-, meg a tarkavarrónó, a ki nem is olyan tarka, mint a milyennek a nevére képzeltem. Holnapután kiköltözködünk Harasztira, a nyaralóba.

Július 3.

Tegnapelőtt óta Harasztin vagyunk. Minthogy a magyar-tanár a vizsgálat után magánbeszélgetés közben többünket buzdított, hogy vakációi tartózkodásunk vagy utazásunk valamely részletét próbáljuk leírásban megrögzíteni, ezennel megkísérlem a leírást.

Az állami kezelésbe vett községi erdőknél az altiszti állások számának szaporítása következtében az eddigi 25 főerdőori állással szemben 36 főerdőori, a 23 erdő-
őri állással szemben pedig 37 erdőőri állás lesz.

Az I. osztályú altisztek közül:

15 (1)*	lesz az évi 1300 K	fizetésben,
13 (14)	" " " 1200	" "
4 (4)	" " " 1100	" "
4 (4)	" " " 1000	" "

A II. osztályú altisztek közül pedig:

19 (7)	lesz az évi 1000 K	fizetésben,
5 (6)	" " " 900	" "
8 (7)	" " " 800	" "
5 (5)	" " " 700	" "

Az erdőőri szakiskoláknál megmarad a 8 főerdőőri állás, de a jelenlegi 8 erdőőri állással szemben 9 erdő-
őri állás lesz.

Az I. osztályú altisztek közül:

— (—)*	lesz az évi 1300 K	fizetésben,
4 (4)	" " " 1200	" "
4 (4)	" " " 1100	" "
— (—)	" " " 1000	" "

A II. osztályú altisztek közül pedig:

— (—)*	lesz az évi 1000 K	fizetésben,
— (—)	" " " 900	" "
4 (4)	" " " 800	" "
5 (4)	" " " 700	" "

Összehasonlítva az erdészeti altisztek előmeneteli viszonyait az 1911. évben, az 1912. évben bekövetkező állapottal, azt látjuk, hogy a kincstári erdőknél csupán az I. osztályú altisztek előmeneteli viszonyai javultak észrevehető módon, a mennyiben a jövő évben igen sokan bekerülnek az évi 1200 koronás fizetésbe, míg a II. osztályú altisztek előmeneteli viszonyai különösebb

* A zárjelben levő számok az 1911. évi állapotot tüntetik föl.

Haraszi a Duna mentén fekszik, zöld fák között, helyi érdekű vasúttal, svábokkal és nyáron nyaralókkal, a kik többnyire rokonságban vannak a sió- és budafoki nyaralókkal és a viczinális töltése alatt egy mindenféle vízi indával telinőtt zátony, egy kis sziget (nem a Csepel), meg egy, a szigetről Harasztira vezető fahíd közt terül el a kies Duna-fürdő.

Ebben a kies fürdőben szoktuk lehűteni magunkat Margit, meg én. Most is abbahagyom az írást, mert Margit hív fürödni.

Julius 17.

A magyar-tanár hiába' buzdított, biz' én nem sok időt szentelhetek a leírásra. Ügyszólván egész nap a vízben lubiczkolok Margittal és a bőröm, a mely az utóbbi napokban olyan volt a naptól, mint a pecsenye, most hámlik és pikkelyes, akár a krokodilusé.

Nagyon jól mulatok Gajdos Karcsin.

Már gyakran láttam állatkinzást, de az, a mit Margit művel a vőlegényével, igazán nagyszerű. Attól a pereztől fogva, hogy belép hozzánk, mindaddig, a míg csak el nem távozik, élete csupa gyötrellem, tüsszúrás, csaláncsípés, a mellyel menyasszonya árasztja el. Azt hiszem, kevés ifjunak adatott meg a sorstól, mint ne-

változást nem mutatnak; ellenben jelentékenyen javul a helyzet az állami kezelésbe vett községi stb. erdőknél alkalmazott altisztek létszámában. *Balogh Ernő.*

Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye.

Az 1911. évben megtartott erdőőri és vadőri szakvizsgák a következő eredménnyel végeztek:

Mely erdőfelügyelőségénél	A vizsgázók száma	A vizsgázók közül			Nem nyert képesítést
		kitűnő	16	elég-séges	
I. Erdőőri szakvizsgák:					
Besztercebányai erdőfelügyelőségénél	19	1	5	12	1
Brassói "	16	—	5	7	4
Budapesti "	25	—	11	10	4
Kassai "	27	1	7	19	—
Kolozsvári "	13	2	5	5	1
Máramarosszigeti "	10	—	4	6	—
Miskolczi "	21	2	2	10	7
Nagyszebeni "	8	—	2	5	1
Pécsi "	19	2	6	9	2
Pozsonyi "	20	2	4	11	3
Szombathelyi "	23	1	4	10	8
Temesvári "	40	3	3	28	6
összesen:	241	14	58	132	37
%	—	5.81	24.07	54.77	15.35
84.65					
II. Vadőri szakvizsgák:					
Budapesti erdőfelügyelőségénél	4	1	1	2	—
összesen:	4	1	1	2	—
%	—	25.00	25.00	50.00	—

kem, az az élvezet, hogy órákon át szemtől-szembe gyönyörködhessek a matematika tanárja kinszenvedésében... Soha nem volt ilyen élvezetes és nyugodt vakáció. Gajdos arca néha teljesen olyan, mint azé az emberé, a ki Munkácsy képén ül a siralomházban.

Különösen egy rigolyája van a kedves menyasszonynak, a mellyel halálra bosszantja a vőlegényét. Semmi áron nem engedi meg neki, hogy velünk fürödjék. A gyöngéd ara, meg én, természetesen akkor is elmegyünk fürödni, a mikor itt van Gajdos, őt azonban következetesen otthon hagyjuk a mamánál. A mátká még azt is megtiltotta neki, hogy a fürdőnek csak a közelébe is jöjjön; és a sógor, a ki, úgy látszik, első minőségű papucs lesz, savanyu ábrázattal bár, hanem engedelmeskedik. Szenvedő arcczal tekint utánunk (mert hátra szoktam sandítani rá) és olyan örvendő ábrázattal jön hazatértünkkel élénk, mint a hogy Cézár szokott fogadni, ha benyitok a rácsos kapun. Igazán nagyon szerethet bennünket ez az ember.

Julius 21.

Ma reggel családi jelenet volt, a melyet én az ajtón keresztül hallottam. A mama szemrehányást tett Mar-

Tájkultura és természetirtás.

Sétáink alkalmával hányszor vagyunk önkénytelen tanui az emberkéz ezerféle vandalizmusának! Kitépett fák, eltiport lepkék stb. jelzik az utat, a merre elhaladunk. Németországban élénk panasz hangzik, hogy sok szép virág több helyt, például Szászországban teljesen kipusztult, sőt a gyöngyvirágot is irtják már, a hol lehet. A Freiburg melletti Kaiserstuhlban sajátos gazdag orchidea-flora virult sokáig, de már ide- s tova elbotanizálják. Egész kocsirakományokkal jó a schwarzwaldi szép pálma karácsonykor piacra, nemkülönben a *Taxus baccata* s a fagyöngy (*Viscum album*). Az óriáshegységben a *Primula minima* van kegyetlen üldözésnek kitéve, a gazdag flórájáról híres Hegau pedig mármár kikoppasztva áll, kocsiszámra hordják onnan a hóvirágot Svájcba, többnyire gyökerestől, hogy ott elültessék.

Erősen fenyegeti a pusztulás a havasi gyopárokat, az alpesi rózsákat s ibolyákat, s a hegyvidék más virágait is, különösen a nagyvárosok közvetlen közelében. Pedig a növények aránylag még kevesebbet szenvednek a civilizáció kiméletlenségétől, mint az állatok, mert szerencsére, ha letépi is őket, gyökereik a földben maradnak és újra hajtanak. A bokrok és cserjék meghozzák évről-évre bogyoikat, daczára az erdők látogatottságának; csak kiméletlen és tudatlan emberek tépik ki tövestől. A májusi bort szolgáltató szagos müge (*Asperula odorata* L. Waldmeister) elpusztíthatatlan, a gombák számára pedig természetes védelem kínálkozik mérges félékben, úgy hogy a Schwarzwaldban például könnyű dolog ebédre gombát teremteni elő, mert a paraszt inkább éhezik, semmint hogy a gombához nyúl-

jon. Gondos megválasztás és szakismeret szükséges, ha a veszélytől mentek akarunk maradni, a mi a gomba- védelemnek csak javára válik, nem úgy mint Oroszországban, a hol a gomba épen azért néptáplálék, mert ott a mérges gombák hiányoznak, a könnyen felismerhető *légyölő galóczát* kivéve.

Ellenben sokkal rosszabbul jár az állatvilág. Alig olvad a jég, a tó és a folyó felületéről, jönnek hálók- kal, vizes palaczkokkal a gyermekek csapatái, hogy békákra, vízi rovarokra leselkedjenek. Pár nap alatt a víztükör mozgalmas élete oda van. Lakói szük üvegekbe szorulnak s minden képzelhető torturát kénytelenek kiállani; gyíkok, leveli békák, salamanderek áldozatul esnek a gyermekek rosszul alkalmazott gyűjtési szenvedélyeinek, kegyetlen ösztöneinek. Hát még a pillangók! Freiburgban — írja a jeles tudós Günther* — sok lepke, mely azelőtt gyakori volt, most valóságos ritkasággá lett. A schwarzwaldi Apollo-lepke ma már csak szórványosan található. Sokan foglalkoznak már jövedelmezőségi szempontból is Németországban lepke- fogással, melyeket aztán jó áron adnak el Bécsbe s máshová, tanuja a Staudinger-féle lepke-árjegyzék.

Ehhez járulnak az emberi durvaság által okozott kártételek. A kigyónak csak a neve is elég arra, hogy agyonütését indokolja az idegesebb publikum előtt. Más állatoknál a babona kívánja azok pusztítását, így Németország némely helyein a baglyokét. A hasznos vakondokat Badenben törrel pusztítják csak azért, mert túrásai néha nehezítik a kaszálást, s csorbitják a kaszát. Határa nincs aztán az emberi falánkság által előidézett pusztításoknak, a mire nézve elég felhozunk,

* Der Naturschutz von Dr. Konrad Günther. Freiburg 1910.

gitniak, hogy miért nem tud jobban fölmelegedni Gajdos iránt, a mire Margit ezt felelte:

— Nézd, mama, én felesége leszek Károlynak, hát elégedjék meg ennyivel! Most még szabad akarok maradni néhány napig.

— De — folytatta a mama — micsoda idétlenség az is, hogy nem ereszted oda a Dunához, a mikor fürdesz? Úgy szeretne...

— Mama, — felelte megint Margit, — én nem uszkálok kivágott vizes ruhában a vőlegényem előtt.

A mama kacagni kezdett.

— Micsoda gyerekség! Hát a többiek előtt uszkálsz?

— Azokhoz — válaszolta a figyelemreméltó menyasszony — semmi közöm. Azok idegenek rám nézve. De Károlyról úgy rendelte a végzet, hogy...

— Mit? — kiáltott közbe a mama, — tíz nap mulva asszony leszel és te ezt végzetnek nevezed? Más leány örülne, ha férjhez mehetne ilyen komoly emberhez! Ha nem tetszik, miért akarsz a felesége lenni?

— Eh! — szólt daczosan Margit és konok hallgatásba merült.

Úgy látszik, nem szereti túlságosan a sógort. Szent Isten, mi lesz, ha az iskolaévben majd rossz ház-

életet élnek és Gajdos nekem minden perpatvar után ad egy szekundát!

Julius 29.

Reszket a kezemben a toll, a mint e sorokat leírom. Ma olyasvalami történt, a mi jövőmre döntő hatása. Reggel tíz óra előtt szokásunk szerint lementem Margittal fürödni. Már meglehetősen közönség volt együtt és mivel ma reggel küldtük szét a legénnyel a meghívókat, Margitot mindenünnen nyájas, helyesebben irigykedő arccal üdvözölték a leánybarátnői:

— Szervusz, Margit! Hány órákor lesz holnap az esküvő?

— Ott lesz ám egész Haraszi!

— A holnapi nap ünnep lesz a faluban!

A háromszor kihirdetett nő bosszus arccal sietett a kabinba. Ezalatt én körém csoportosult a barnára sült bőrű helyi fiatalság és mindenféle kérdéssel ostromolt.

— Mondja, kis Dimssich, régi ösmeretség?

— A télen még valami huszártiszt volt kegyben.

— Irigylésre méltó vőlegény!

A mely kérdésekre én kellő diplomáciával azt feleltem, hogy az egész huszártiszt-meséből egy szó sem

hogy Délnémetországban erősen élvezik a csigát, Franciaországban meg épen 60—80 millió ily puhányt fogyasztanak évenként s a párisiak minden tavasszal tömegesen zarándokolnak Frésnesbe, csigára és békaczombra, a mely utóbbiból évad idején három hét alatt 50,000-et is fogyasztanak, míg ugyanakkor a párisi vásárcsarnokokban naponta több mint 4000 béka kél el, többnyire a mocsaras Vendee-ből, a hol a békatenyésztést és fogást iparszerűleg üzik. Ugyanaz mondható a folyami rákokról, melyeknek állománya különben 40 év óta a nélkül is tetemesen megapadt.

De legnagyobb a pusztítás az erdő éneklő madarai közt, főleg és elsősorban Olaszországban, de Németországban is, még pedig úgy hurokvetés, mint léppel, vesszővel való fogás útján, bár az előbbi módszernek újabb eltöltése sokat segített a szegény áldozatokon. Pfalzban sem szűnt meg még az a szokás, hogy mikor az első czinkék érkeznek, a pórnép az erdőbe vonul ki, nesztelenül lopózik ahhoz a fához, melyen a madarak megtelepedtek, fuvócsöveiket elővéve, azokkal egyenként lepuffantják az elkábított madarakat, mindaddig, a míg valamelyiket el nem hibázzák, mert az így elhibázott madár aztán fölrebben és hangos szárnycsattogtatással riasztja fel az egész rajt. Ide tartozik a tojásszedés is, az élők világának tervszerű pusztítása, melyet főként az északi tenger vidékén üznek szenvedélylyel. Ne gondoljuk azonban távolról se, hogy az itt felsorolt körülmények azok, melyek madárvilágunkat legvégzetesebben pusztítják. Sem a költöző madarak tömeges meggyilkolása, a melynek Olaszország szolgáltatja legelső példáját, sem a táviró sodronyok, villamos vezetékek, magas kémények, világító tornyok által előidézett gyakori balesetek nem okozzák önmagukban az erdők

éneklő madarai számának jelentékenyebb csökkenését. Az igazi ok sokkal mélyebben fekszik, s ez az erdő-és mezőgazdasági kultúra rohamos fejlődése, mely kiszorítja őket lassanként fészkeikből s hontalanokká teszi. Tudjuk, hogy legjobb dalosaink sűrű bokrokban fészkelnek, mint a csalogány, vörösbegy és sok más. Már pedig a bokor és cserje az, mely az erdőkultúra mai rendszere mellett legelőbb esik áldozatul. Még a parkokban is divat lett ma a fák alól a cserjét eltávolítani s a fákat egyenesen a zöld pázsitból hagyni kinőni, azonkívül a lehullott leveleket is gondosan összesöprik, holott a madaraknak ép ezekre van mulhatlan szüksége, mert alattuk találják meg kifogyhatlan táplálékukat. Bebizonyított tény, hogy oly bokrokról, melyek alól a lehullt lombokat eltakarították, a madarak elszállnak s oly bokrokat keresnek fel, melyek alatt még lombtakarót találnak.

De a mint a bokrok dalos lakóit elűzi a kultúra, ép úgy űzi el a faodvak lakóit is az által, hogy az erdőben csak egészséges fákat hagynak meg, melyek a legkisebb lyukat vagy üreget sem mutatják, a melyet a madár fészkeül használhatna. Így vonják el tőle életfeltételeit, pedig az odvakban költő madarak épen azok, melyek a fatenyésztés szempontjából nélkülözhetlenek, mert a kártevő rovaroknak kérlelhetlen pusztítói.

A madárvédelmi intézkedések közt azért különös elismerés illeti a német *Berlepsch* működését, a ki seabachi birtokán, Langensalza mellett államilag engedélyezett minta és kísérleti állomást rendezett be a madárvédelemre, a hol praktikus költőkészülékeivel a faodvakban költő madarak természetes fészekviszonyait igyekezett pótolni és pedig egyenesen a harkály odui

igaz és Margit már egy esztendő óta szereti Gajdos. E közben fehér-kék uszórúhájában kipattant a kabinukból Margit és szokott csipős válaszaival elhessegetve magától a nyomban körülötte legyeskedő fiatalokat, besietett a vízbe.

Nemsokára én is utána mehettem. A Duna pompás volt és a leányok kaczagása, a mellyel néhány megjegyzésemet fogadták, arra készítetett, hogy újabb szeretetreméltó dolgokat mondjak nekik, közbe-közbe hatalmas hullámot rugva lábammal a hátsó szomszédaim felé.

Éppen egy kitünő élezet akartam elmondani part felé usztomban, mikor váratlan látvány tárult elém. A víz szélén, még csak térdig benne, hórihorgas, egyetlen figura lépdelt befelé a folyamba, egyre jobban és jobban belemélyedve a habokba. Tekintete ugyanolyan vizsla módjára járt körül a fürdőzőkön, mint a mikor a katedréről nézett szét a IV/B-ben közöttünk, hogy kinek adhatna szekundát. Eszembe jutottak a menyasszony szavai, a melyeket a minap mondott a mamának és visszafordulva néném felé, harsány hangon megadtam a vészjelt:

— Itt van Gajdos! A vízben! Már úszik feléd!

Valóban, a vőlegény, most már ráfeküdvén a vízre, hosszú tempóval közelédt. Prűskölt a víztől és nevetett egyúttal ez a férfi.

Margit odapillantott és a másik perczen már gyorsan, mint a csík, úszott befelé a nagy Dunába. Át egyenesen a zátony felé. Egy-kettőre vagy tíz méternyire távolodott tőlünk. Gajdos pedig még körülbelül harmincz méternyire lehetett.

Egyszerre a sziget felől trombitaszó hallatszott és a hidnál megjelent egy félszázad huszár. Én s velem a fürdőközönség szebbik része, nagy örömmel fogadtuk a látványt. Eszembe jutott, hogy környékünkön van a nagy hadgyakorlat s a huszárság megjelenését igen kellemes meglepetésnek tekintettük. Margit azonban, mint utóbb megtudtam, a huszárság vezérében tüstént ráismert Majsóczy Zbenóra, a volt vőlegényére. A szegény gyermek így a vízben most két tűz közé került. Elül Majsóczy, hátul Gajdos. Ijedten változtatott irányt, nehogy egyenesen a huszárlovak lábánál kelljen kikapaszkodnia a vízből. De — a mit szintén később tudtam meg — Majsóczy is megismerte az úszó nimfában Margitot, mert — bizonyosan nagy kárára a hadvezértől megállapított haditervnek, — csapatával

mintájára, fatörzsbe vájva. Ez a fatörzs már külső héjburkolatában is ugyanolyan, mint a harkály barlangja, az üreg zacskószerűen szélesedik ki s alant hegyes tojásdadban végződik. Ez utóbbinak nagy jelentősége van, mert az odvakban költő madarak közül sok nem épít fészket az üregbe, de ennek daczára tojásai a mélyedésben épek maradnak s a madár költés közben betakarhatja azokat, holott lapos területen szerteszét gurulnának azok.

A röpnylás is pontosan megfelel a madár testméreteinek, e mellett fölfelé könnyed emelkedést mutat, hogy így a nedvesség behatolása megakadályoztassék. Végre a harkály odúja falának egyenetlenségeit, melyek e madaraknak a kiszállást megkönnyítik, a mesterséges fészeknél gyűrűs rovátkák pótolják. Ezeket a mesterséges költő fészkeket aztán léczekre erősítik a fán, melyeken alul és fent lyukak vannak fúrva, hogy rajtok a szög keresztülverhető legyen.

Ismert dolog különben, hogy a leggazdagabb állati és növényi élet nem a vén erdő magas fái alatt fejlődik ki, hanem a fiatal, szabadon álló, alig embermagas ültetvényekben. A zárt erdőben felnőtt fiatal fák és cserjék nem oly sűrűek, hogy madárfészkekre biztos alapot kínálhassanak; erről a legelső erdei sétánk alkalmából meggyőződhetünk, csak figyeljük meg, hallunk-e annyiféle madárhangot, látunk-e annyi erdei vadat bár hol, mint a mennyit az erdő tisztásán, az útszélen vagy a fiatal erdő sűrűjében? Természetesen vannak állatok s madarak, melyek a régi erdőállományhoz vannak kötve, mint p. o. a harkályok, melyek nem építik fel fészkeiket maguk, hanem megbízható odvakra vannak utalva.

A hol az erdőgazdasági szempontok megengedik, ott a szép vén fákat vágatási idejükön túl is tartjuk meg,

s minden erdőterületnek legyenek meg az úgynevezett «madárfái», melyek csupán csak az erdő díszéül és szépségéül szolgáljanak.

A hol a vágásforduló alacsony, a hol tehát a fák nem oly idősök, hogy bennök a madarak számára terjedelmes üregek képződhetnek, ott a Berlepsch-féle mesterséges fészkekodvak minél nagyobb számmal függesztendők fel, különösen fiatal ültetvényekben. Sok erdész teszi már is, fölismerve a madarak erdővédelmi hivatását. Berlepsch erdejének 2000 ily mesterséges fészke közül 90% van elfoglalva. Hasonló eredményt mutat fel Kullmann erdőmester is Darmstadtban. Egy 2000 hektár nagyságú erdőterületen 3000 ily költőhelyet akasztott ki 10 madáritatóval s télen át 32 madáretetővel. Ezzel a madarak úgy számra, mint fajra nézve rendkívül elszaporodtak. Freiburgban és a környékén levő erdőségeekben is utánozták már e példát s az eredmény ott is meglepő.

Az élősvény fontosságára is kezdenek mindjobban rájönni, a táj æsthetikai kulturája szempontjából különösen használatlan területeken, mint a mely alkalmat nyújthat a madaraknak és más állatoknak otthon és biztos búvóhely alapítására. Árkok lejtői, folyók partjai szintén alkalmas helyekül kínálkoznak erre. Németországban szép példát nyújtott ez irányban néhány vasútigazgatóság, mely a vasuti töltéseket hosszú élősvényekkel vétette körül s ezekkel nemcsak a madárvédelem érdekeit mozdította elő, hanem hófúvások ellen is megvédelmezte a síneket. Egy 20 kilométer hosszú vasuti vonalon például 700-nál több madárfészket számláltak meg; s ha Németország összes 42,000 kilométernyi vasútja követné a példát, ez 1½ millió madárfészket adna, sőt kétszer annyit, ha a töltések mindkét oldalát befásítanák. Ha csak minden fészkekre négy tojást

együtt megállt a hídon és mereven bámult az úszó leányfejre.

Hirtelen Margit sikoltása hallatszott felénk:

— A lábam! Segitsetek! Megakadt a hinárban!

És nem tudván végezni a tempót, kétségbeesetten paskolta kezével a vizet. Ideát a fürdőben a rémület zúgása futott keresztül a közönségen. A lányok sikoltottak, a férfiak, a kik, szerencsétlenségre, mind jó messze, a csónakoknál voltak, ki a vízben iparkodott a zátonyhoz jutni, ki meg a parton rohant lefelé, hogy a hídról, a melynek egészen közelében volt a hinár, ugorják le szegény kis néném megmentésére. A nagy lármából is kihangzott Gajdos rekedt ordítása, a mint nagy ívben, de aránylag mégis lassan szelte a hullámokat:

— A menyasszonyom! Mentsék meg!

Én rögtön a hinár felé úsztam, de a víz lesodort a hid felé.

Margit, a mint folyton feléje néztem, már eltorzult arczezal küzködött, a gyilkos hinár közt vergődve.

Ebben a pillanatban láttam, hogy a huszártiszt, már mint Majsóczy, leugrik a lováról, ledobja a men-

tjét, aztán hatalmas loccsanás és a következő másodperczben fölbukkant a vízből egy huszártiszt csákó s alatta Majsóczy Zbenó. Egy-két tempó, néhány gyönyörű rugás és a másik perczben már a zátonynál volt, karjában az ájult Margittal, a ki azonban eszméletlen állapotában sem mulasztotta el, hogy görcsösen át ne karolja a főhadnagy nyakát. Egyszeriben a zátonyon termett a huszárcsapat és most már tíz huszár is segítette ki a vízből Margitot, a kire Zbenó hirtelen ráterítette a száraz mentéjét.

Egetverő éljen remegtette meg a levegőt; a másik perczben azonban az éljent ijesztő puskaropogás és dörgő *hurra* nyomta el. Az árokból, a bokrok közül, magáról a zátony rejtettebb helyeiről száz meg száz baka rontott elő... egy egész zászlóalj... a sapkájukon fehér gyolcs... Percz alatt elfoglalták a hidat és körülfogták a huszárcsapatot, száz meg száz puska csövét irányítva feléje.

A helyzet megdöböntő volt.

A huszárok lóra kaptak, nyugtalanul fészkelődtek, de a gyalogság gyűrűjéből nem menekülhettek. Foglyokká lettek mindenestül, sőt — Margitostul. Csak

számítunk is, ezekből 12 millió madár repülne ki, hogy üditse csicsérgésével a vasuti utazás egyhangúságát.

Kimutatták azt is, hogy ily természeti létesítmények a földmívelésnek is csak javára válnak, mert megtörik a szárító szelek hatását. Normandiának egyik fő vonzóerejét alkotják a réteket körülvevő sövényfalak.

Végre az idegen, exotikus állatok meghonosítását is föl kellene venni a programba. Különös tekintettel itt is a meghonosítható madarakra. Ilyennek vélik p. o. sokan a gyönyörűen daloló szép khinai csalogányt vagy «napmadarat», a milyen ket évig élt már a duisburgi temetőben. Az angol *Buston* szabadon bocsátott papagályokat s kakadukat honosított meg a 60-as években. De ragadozó madarakkal is tettek már sikerült kísérleteket, a mint Csehországban az uhu megtelepítése mutatta. Emlősök közül nálunk a zebuval, másutt a kenguruval értek el több helyen eredményeket. Gebhardt pedig Nürnbergben egy hódfajta állatot, az észak-amerikai «Fiber zibethicus»-t honosította meg. Természetesen az idegen állatvilággal szemben nagy óvatosságot kell tanúsítanunk, nehogy a táj elveszítse eredeti jellegét, s nehogy az új fajták kiszorítsák a régieket.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: *Hrebly* Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Karbolineum. A gondosan kezelt gyümölcsösben fontos szerepe van a karbolineumnak. A gyümölcsfáknak a káros rovarok és élősdű növények elleni megvédésére azonban csak az a karbolineum alkalmas, a mely vízzel hígítható és a melyet a gyárosok *gyümölcsfa-karbolineum* néven hoznak forgalomba. Habár a fa törzsének és ágainak gyümölcsfa-karbolineummal való

bevonása, bepermetezése, beecsetelése meg is akadályozza a fán a mohok és zuzmók képződését, azért ez a fáknak téli hernyózását még nem teszi fölöslegessé és e mellett tavasszal a fák lehámló cserepes kérgét is el kell távolítani.

A gyümölcsfa-karbolineummal a fát akként kell megpermetezni, hogy e permetet bőven érje és teljesen beborítsa a fa derekát és minden ágát. Közöséges karbolineumot erre a célra semmi szín alatt se szabad használni.

A permetezésre, a mennyire csak lehet, borús vagy eső utáni nyugodt, nem szeles és nem hideg, nem fagyos időt kell választani. Ügyelni kell azonban arra, hogy a fáról lecsurgó gyümölcsfa-karbolineum ne folyék mind a fa tövébe, sőt jó, ha nagyobb fák permetezésénél a permetezés idejére a fák tövét földdel feltöltjük s permetezés után a feltöltött földet, mely a karbolineumot felszívta, a fa alatt ismét szétteregetjük.

Minden gyümölcsfát évente legalább egyszer 8%-os Dendrin-nek nevezett gyümölcsfa-karbolineummal meg kell permetezni. (A Dendrin «Avenarius művek» cégénél Ligetújfalu [Pozsony mellett], továbbá a «Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté»-nél Budapest, V., Alkotmányutca 31. szám kapható.)

Miután a gyümölcsfa-karbolineum a fára nézve orvosszámba megy, a fát csak addig kell vele permetezni, a míg arra szükség van. Ha már a fa tiszta, és egészséges, akkor hagyjuk abba a permetezést.

A permetezésre csak az az időszak alkalmas, a mikor a fa élete teljesen nyugalomra tért, de mégis jó, ha a permetezéssel a kitavaszkodásig várunk. Kifakadt, lombos, vagy virágzó fát még fél százalékos gyümölcsfa-karbolineum-oldattal sem szabad permetezni.

A gyümölcsfa-karbolineummal irtható rovarok a kö-

Zbenó maradt nyugodt. Margit ugyanis magához tért és ezt a jelenetet a főhadnagy úr — úgylátszik — becsesebbnek vélte a babérnál, meg hadi dicsőségnél, a melyet ma alaposan eljátszott.

Ellenben az enyéim körében teljes fejtelenség kapott lábra. Láttam, mint rohan Gajdos uszórúhában a zátonyra. Két baka azonban elébe ugrott és szuronyt szegezve kergette vissza. Anyám, mert időközben ő is megérkezett, Zrinyi Miklós gyanánt rontott a hídnál a katonai kordonnak, hogy áttörje és kiszabadítsa gyermekét a fogságból, de hasztalan. A kordon irgalmatlan volt.

Valóban, a világtörténelemben és Haraszi fürdő életének történetében nincs példa arra, hogy egy hajdon úgy kompromittálódjék, mint e perczen az én szerencsétlen Margit hugom. Ime, a helyzet... Margit, a ki már magához tért, csuromvizes fürdőruhában állt helyén, fogyatékosan beburkolózva egy huszármétebe és — érthetetlen — még egyre szintén csuromvizes megmentőjének vállára hajtva a fejét, miközben keservesen zokogott. Körülöttük negyven huszár és a negyven huszár körül négy-öt száz baka... A parton

pedig az egész fürdőközönség részben messzelátóval, részben szabad szemmel gyönyörködik a jelenetben. Volt-e valaha hasonló helyzetben ifjú hölgy és menyasszony?

Szerencsére a győztes bakazászlóalj csakhamar kiadta Margitot.

U. i. Itthon óriási botrányok vannak. Margit kijelentette, — nem gondolván meg, hogy mi lesz belőlem az algebra-órákon, — hogy vagy meghal, vagy Majsóczy felesége lesz, a ki az ötszáz szurony közt is ráért arra, hogy tisztázza magát előtte. Végre is visszaadták Gajdosnak a jeggyűrűt, a holnapra kitűzött esküvő, anyám kétségbeesésére, elmarad, és most már bizonyos, hogy Majsóczy lesz a sógorom, noha a mama nagyon emlegette a származását. De a leányzó annyira kompromittálódott, hogy a mama kénytelen volt leszelelni. De mi történik velem? Sötét felhő borítja a közelgő iskolai év egét... Legokosabb lenne, ha édesapám beprotezsálna a Ludovika-Akadémiába. Zbenónak ott bizonyára lesznek jó barátai a tanárok közt.

Zsoldos László.

vetkezők: a) A paizstetvek. b) Azon apró hernyók, a melyek a telet a fa felszínén szabadon vagy legfeljebb laza gumókban, vagy csak az elváló kéreg és egyes kisebb-nagyobb részei alatt töltik. c) A pókhálós moly. d) A téli araszolók tojása. e) A levéltetvek téli tojásai. f) A barackmoly (Anarsia). g) A takácsatkák. h) A rezcsés poloska (Tingis) és a fabolha (Psylla) telelő alakjai.

A vértetű irtására a gyümölcsfa-karbolinon a következő módon alkalmazandó: A levélzet lehullása után az egész fát hegyétől gyökeréig 8%-os gyümölcsfa-karbolinummal jó bőven megpermetezzük, hogy a folyadék a vértetűokozta sebekbe, göresős forradások mélyébe is jól behatolhasson. A megpermetezett fán minden nyitott sebet be kell a leggondosabban vonni olyan (kőszén- vagy fa-) kátránnyal, a melyet legfeljebb ugyanannyi sűrű oltott mézszel összekevertünk és használat előtt legalább egy óráig lassú tűzön melegítettünk. E kátrányt úgy kell a sebekre és egy keveset a szélükre is kenni, hogy a permetezés után esetleg ott élve maradt vértetűket teljesen beborítsuk és másrészt, hogy e helyen vértetű ismét meg ne telepedhessék.

Ezenkívül a gyökér nyakát a fák fakadása előtt tavasszal jó mélyen kinyitjuk, a gyökérnyakról az összes sarjakat gondosan eltakarítjuk, metszeshelyüket kátránnyal bevonjuk s a fa nyakát és a kitárt gyökérzetet is 8%-os gyümölcsfa-karbolinummal jó bőven megpermetezzük. Az így megpermetezett nyakat és gyökereket azután tiszta földdel ismét betakarjuk.

A fa zuzmóit és moháit le kell előbb takarítani és hogy az újabb mohosodásnak, zuzmósodásnak elejét vegyük, az így megtisztogatott fát a tél folyamán, de a fakadás előtt meg kell permetezni 8%-os gyümölcsfa-karbolinummal.

A karbolinumnak az a jó tulajdonsága is meg van, hogy a kerti utakat tisztán lehet vele tartani. A gyümölcsfák permetezése alkalmával ugyanis azt tapasztalták, hogy a fa koronája alatt, a hova a karbolinon lecsurgott, a fű elhalt s egész nyáron át nem is zöldült többé ki. Ezt a tapasztalatot azután felhasználták az utak tisztántartására olyképen, hogy a hosszú gyökérzetű gaz kihúzogatósa után az utat karbolinummal megöntözték. Az öntözésnél ügyelni kell arra, hogy a karbolinon csak magát az úttestet érje s ezért az öntözőkanna rózsáját vezessük egészen a föld színén. Különösen előnyösen lehet a karbolinonot kövel alapozott utak tisztántartására felhasználni, mert ilyen helyeken mély gyökérzetű növények úgy sincsenek.

A karbolinon-szükséglet attól függ, hogy az út milyen mértékben van elgyomosodva; igen gyomos útra természetesen több karbolinon kell, mint a kevésbé gyomosra. Átlagosan azonban 150—200 m. hosszú és 2 m. széles útra 100 liter 8—10%-os oldat elég. Kerti utaknak karbolinummal való tisztántartása kevesebbe kerül, mintha azokat folyton munkásokkal tisztogatják.

Málnabokrok kezelése. A málna igen gyakran a gyümölcstermés rovására sok és erős ágakat hajt. Ez a

körülmény vagy a túlságos mértékben alkalmazott istállótrágyában, vagy trágyalével való gyakori öntözésben leli magyarázatát, a mennyiben ez által a talajban nitrogénből főleg, mészből, káliból és foszforsavból pedig hiány keletkezik. Ilyen esetekben mézstrágyát, Thomas-salakot és káliban gazdag fahamut kell ősszel a bokroknak adni, a talajt pedig jól meg kell lazítani.

A málnabokrok buja hajtását az is elősegíti és előidézi, ha azok sűrűn és árnyékos helyen állanak.

Az ilyen buján nőtt bokrokon csak a legerősebb 3—4 hajtást kell meghagyni, a többit pedig közvetlenül a föld szintjében le kell vágni. A meghagyott termőhajtásokat nem szabad visszavágni, mert épen a hajtások végén fejlődnek a virágok s így a termés is; a visszametszés tehát a termés mennyiségét hátrányosan befolyásolja. Nem szabad ezenfelül a hajtásokat rendszertelenül nőni hagyni sem, hanem a magányosan álló bokrok mellé karót kell állítani és ahhoz kell az ágakat hozzákötni. A hol a málnabokrok sorban állnak, ott egymástól 4—5 méternyire megfelelő magasságú karókat verjünk le, ezeket léczekkel vagy sodronnyal kössük össze s ezekhez erősítsük lehetőleg ferde helyzetben a hajtásokat. Ha a szomszédos hajtások keresztezik is egymást, az nem baj. Nyáron a málnabokrokat minden két-három hétben meg kell kapálni és száraz időjárás mellett trágyalével megöntözni, még pedig úgy, hogy minden málnató legalább két öntözőkanna fele részben vízből, fele részben pedig trágyaléből álló folyadékot kapjon. Ez az eljárás a következő évi termést igen előnyösen befolyásolja.

Gyümölcsfák metszése. Arra a kérdésre, hogy szabad-e a gyümölcsfákat télen át is metszeni, általánosságban azt lehet mondani, hogy a mi éghajlatunk alatt az őszibarack kivételével a körte- és almafélét enyhe időjárás és némi elővigyázat mellett ősztől egész tavaszig lehet metszeni. Az őszibarack e tekintetben kivételt képez, a mennyiben ennek termőrügyei igen érzékenyek s a mellett ezek tavasszal jobban is fölismerhetők, mint ősszel. A csontmagyúak távolról sem ilyen érzékenyek s azért ezeket bátrabban megmetszhetjük ősztől tavaszig bármikor, sőt jó is, ha ezeket előbb megmetszük, legalább kevesebb munkánk marad tavaszra, a mikor úgy is sok a kertben a teendő. Nagy hidegben természetesen a csontárosokat se tanácsos megmetszeni, sőt ezeknél is legyünk figyelemmel a fajtára és a megmetszendő fa egészségi állapotára. Az alma- és körtefélét is legtanácsosabb azonban tavasszal metszeni, de ha ősszel akarjuk ezt elvégezni, úgy tegyük azt még a nagy hidegek beállta előtt.

Különfélék.

Halálozás. Felber Rezső, a lipotújvári m. kir. erdő-őri szakiskolánál alkalmazott főerdőr, gyógyíthatlan betegsége miatt, november 6-ikán a szakiskola főépületében szíven lőtte magát és meghalt. Meleghangú leve-

let hagyott hátra, a melyben a szakiskola igazgatójától vett búcsút.

Balesetbiztosítás. A dicsőszenzmártoni m. kir. állami erdőhivatal főnökének előterjesztésére Kis-Küküllő vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága 1355. szám alatti intézkedésével az erdőőrzési alap terhére a dicsőszenzmártoni m. kir. járási erdőgondnokság kerületében 107 és az erzsébetvárosi m. kir. járási erdőgondnokság kerületében 51 erdőszolgát az 1900. évi XVI. t.-cz. 8. §-a alapján baleseti segélyekre biztosította; nevezetesen ingyen gyógykezelés, ezenkívül egy hétnél tovább tartó munkaképtelenség idejére 60 napon belül napi 1 kor., azontúl havi 10 kor. segélyre. baleset miatti halál esetén 400 kor., ha család nem marad 100 kor. segélyre.

Eljegyzés. Kerekes Károly, nadrági vasipar-társulati erdőaltiszt eljegyezte Garay Katiczát, Garay József m. kir. főerdőr leányát Avasfalván.

Vasárúk fényesítése és ezüstsínű bevonása. 29 gr. antimon-klorürt, 7 gr. arzénsavat és 57.5 gr. finom vérvövet fél liter alkoholban föloldunk. A keveréket meleg helyen hagyjuk egy napon át. Ha ezzel a folyadékkal a vastárgy fölületét bevonjuk, akkor az antimonból és arzénből vékony hártya marad a felületen, a mely szép fényt mutat s egyben a rozsdá ellen is védi a tárgyat.

Ezüst fölületet úgy adhatunk minden kovácsolt vastárgy fölületének, ha 90 rész vízből, s 10 rész kénsavból álló pácban két-három órán fürdetjük, azután hideg vízzel leöblítjük, homokkal és kefével ledörzsöljük.

Az ezüst-színezést ezután úgy adjuk meg, hogy tíz százalékos sósavban czint oldunk s ebben két órán át fürdetjük a letisztított vastárgyat. A ezinfürdőt két kilogramm czinsóból és két és fél kilogramm fehér borkőből állítjuk elő. Ehhez még négy kilogramm kristályos szódát adunk. A mint a vastárgyat ebből a fürdőből kivettük, finom homokkal ledörzsöljük. Az egész eljárás nem nehéz, könnyen végezhető. Az eredmény: igen szép, ezüstös fényű felület.

Teafogyasztás. Az angol kormányának egy a teáról kiadott statisztikája azt mutatja, hogy ez az egészséges ital a kontinensen — Oroszországot kivéve — még kevéssé van elterjedve. Így például Németországban a tea még mindig csak fényüzési ital, holott mindenki tudja, hogy például nyáron a hideg tea legjobban oltja a szomjúságot. A teatermelés évenként 1256 millió font. Ebből Khina 700, India 248, Ceylon 181 millió fontot produkál. A tea fogyasztásában szintén Khina vezet, 480 millió fonttal. Nagy-Britanniában 275, Oroszországban 169 és az Egyesült-Államokban 114 millió font az elfogyasztott tea mennyisége évenként. Németországban 9 millió font tea kell, alig valamivel több mint Új-seelandban. Érdekes, hogy Németországban még megfőzni sem tudják jól a teát, a mely ital pedig a vele járó cukorfogyasztás miatt fontos tápszer.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi november hó második felére a következő időjelzést teszi közzé: November hó 2-ik felének változási napjai 16—18—20—22—23—24 és 29-re esnek. A 18-iki változás már hidegebb és nem lehetetlen, hogy télies színezetű időjárásnak fog helyt adni, mely e hó vége felé enyhébb, de változó jellegű időt ígér, valószínűleg széllel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámába Schwanczer Gusztáv, Barsi Nándor és Fail Ernő m. kir. erdőmérnökgyakornokokat, valamint Krause Ágoston okleveles erdőmérnököt m. kir. erdőmérnökjelölteké, Kovács Tivadar, Csutak Álmos, Vági István, Nagy Lajos, Kovácsik Dezső, Partos Gyula, Földes Tibor, Spangel Ernő, Horváth Sándor, Csurilla Béla, Grillusz Arthur, Zseleznyák Leó, Orbán József, Schultz Károly, Pászthory Ödön, Schmotzer Gyula, Mattyasovszky Emil, Botos Géza, Zsuffa Béla, Kovács István, Balás Dezső, Liha Valér, Sallak János, Litassy István, Révay Ferencz, Steyer Sándor, Till Dénes, Jámbor István, Lotterhof Márton, Fekete Lajos, Faller József, Kasper Alfréd és Häusler Zsigmond végzett erdészeti főiskolai hallgatókat pedig ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokokká nevezte ki.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Ferentzy Lajos kir. alerdőfelügyelőt a debreczeni kir. erdőfelügyelő-ségtől az ungvári kir. erdőfelügyelőséghez helyezte át.

*

A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke a Polónyi István m. kir. erdőlegénynek állásáról történt leköszönése következtében megüresedett s a cserpataki m. kir. erdőgondnokság kerületéhez tartozó háromvizi II. számú védkerületbe, az óhegyi erdőgondnokságból Fukasz Gyula m. kir. erdőlegényt helyezte át.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr a susáki kir. erdőhivatal kerületében alkalmazott Uzelac Miklós kir. erdőőrt állandó nyugalomba helyezte.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átvitott lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átvitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

B. B. F. Az amerikai dió eltehető héjjában is, de helyesebb, ha a nélkül teszszük el, mert a kereskedelemben is általában héjja nélkül (t. i. a külső lágy réteg nélkül) árulják. A lapunk 20. számában hirdetett 100 kg-onkénti 30 korona ár olesónak mondható, — bár valószínűleg héjjával együtt van ott érte, —

mert rendes ára a magkereskedőknél nagyban 50—60 korona között, kicsiben, kg-onként pedig 0.60—1.0 korona között ingadozik.

Érés és esetleg felületen szikkasztás után a kéreg elég jól le hántható. A dió eltartása mint minden olaj és fehérje dús magé, kissé kényes, s ezért vastag rakásokban és lapátolás nélkül könnyen fülled.

Mivel sok helyen a fekete és szürke dió (*Juglans nigra* L. és *Juglans cinerea* L.) keverve fordul elő, utóbbinak a fája pedig kevésbé értékes, ajánlatos a két fajtának külön választása. A fekete dió gyümölcse kerek, a szürkéő pedig hosszúka. A kéreg lefejtése után ez a különbség szembeszökő; az elkülönítés ennél fogva könnyű.

P. S. 1. A cím megváltoztatása iránt intézkedtünk. 2. Tárcazt mindenkitől elfogadunk, sőt ha az jó, közöljük és fizetünk is érte.

Ch. J. Részletesebben tudnunk kellene, hogy minek az el-takarítását követeli öntől a közegészségügy érdekében a főszolga-bíró, mert erről a levélben semmit sem ír.

Rendes körülmények között az állami utak tisztántartása az állami közgek feladata, az ön által említetthez hasonló eset tehát csak úgy képzelhető, ha ön a közegészségügy szempont-jából kifogásolható módon bocsát valami anyagot, talán szenny-vizet az úttestre, vagy ehhez hasonló dolgot mivel, mert csak ebben az esetben kötelezhető arra, hogy a tisztántartásról ön gondoskodik. Érdekes volna a részleteket ismerni és a határo-zatokat olvasni, mert csak így mondhatnánk véleményt ez ügyben. A felelkezés a harmadik fokon is nyitva áll ön előtt és így azt az alispáni határozat ellen is megkísérélheti. Sz. F.

Sz. J. A sertések hányásának oka lehet vagy egy gyomor-gyulladás, vagy idegen test a gyomorban, gyomorférgesség (élősdiek), vagy sertésorbáncz esetén is jelentkezik hányás; lehet gyomorfekély a hányás oka, vagy daganat a gyomorban, ez utóbbi esetben a hányadék vért tartalmaz. Mérgező növények vagy ásványi termékek behatása (phosphor, kénsav, arzénsav, patkányok, egerek számára felhíntett mérgek) is válhatnak ki hányást, illetve idézhetnek elő a gyomorban hányást kiváltó elváltozásokat. Ezen felsorolt okok valamelyike szerepelhet a jelen esetben is, tekintve, hogy az állat már egy hónapja állan-dóan hány és a többi sertés nem beteg, tehát az orbáncz jelenléte kizártnak tekinthető és tekintve, hogy a többinél nincs hányás csak ennél az egynél, legnagyobb valószínűség szerint vagy férgek vannak a sertés gyomrában, erre nézve a hányadék pontos megfigyelése fog biztos támpontot adni, avagy gyomor-fekélyről van szó. Kísérlelje meg ezt a sertést elkülönítve, has-hajtóval kezelni, (melegvízben feloldott 2—3 deka keserű sőt üres gyomorra beadni) és változtassa meg étrendjét vagy hidegen vagy langyos-melegen adni a moslékot. Gyógyszerrel kezelni vajmi nehéz. Ha tényleg férgek volnának jelen, úgy a hányadék azonnal elégetendő és az ólak jól kitisztítandók, ha férgek volna jelen úgy ezt feregűzőszerrel el lehet távolítani, erre nézve majd további útmutatást adhatok. Egynéhány napig kevés árpa vagy kukoricza darát adjon nedvesen, vízivást mérsékeltesse.

Dr. Kukuljevič József.

V. F. Ha ön — mint írja — II. osztályú altisztí minőségben 1906. évi július 1-én jutott be az évi 1000 kor. javadalmazásba (vagyis fizetés és személyi pótlékba együttvéve), akkor önt, ha időközben I. osztályú altisztté (főerdőorré) neveztetett ki, az 1906. évi 4600 M. E. számú kormányrendelet 39. §-ának másod-ik bekezdése értelmében 1911. évi július hó 1-től feltétlenül megilleti az évi 1100 kor. javadalmazás. Figyelmeztesse erre az erdőhivatalt, s ha ennek dacára nem adná meg önnek a maga-sabb fizetést, úgy folyamodjék az iránt a hivatal útján a föld-mívelésügyi miniszter úrhoz. Írja meg nekünk is, hogy volt-e felszólalásának eredménye s ha nem, milyen indoklással uta-sította el kérelmét a hivatal. Ezért a dologért kár volna önnek Budapestre utaznia, mert ezt írásbelileg jobban el lehet intézni.

Járasi erdőőr Mészölka. Ha ön kérdez valamit tőlünk, akkor kísérje is figyelemmel a szerkesztői üzeneteket, mert levélben

csak bizalmas, vagy sürgős kérdésekre szoktunk válaszolni. Ön azt írja, hogy szeptember 13-ikán írt nekünk s leveléhez 10 fill. válaszbélyeget csatolt, de kérdésére feleletet máig sem kapott. Vegye elő «Az Erdő» ez évi 19-ik számát, ott a 230-ik oldalon M. Gy. kezdetűi alatt megtalálja kérdésére a feleletet, valamint azt is, hogy a küldött 10 fillért a lap javára bevételztük. — A három darab fegyver tartására nézve most se mondhatunk mást, mint a mit lapunk 19-ik számában mondtunk.

Sz. P. A véres tejnek kétféle oka lehet vagy a túlságos vér-bőség ellés előtt vagy után, midőn is megtörténhetik, hogy a túlságos vérmennyiség feszítése következtében egyes hajszálerek megrepednek. Másik oka erőművi sérülés pl. ütés vagy dőfés. A gyógykezelés a következő: a beteg csecsbimbót naponta többször óvatosan, de teljesen ki kell fejni s gummi — vagy kaucsuk-vegü fecskendővel 1 %-os timsó oldatot befecskendezni. Az egész tőgyrésztlet langyos vízzel és szappannal gyengéden massziz-rozni kell. A 10 fillért a lap javára bevételztük.

Dr. Kukuljevič József.

Sch. I. Előfizetése a küldött 3 koronával 1912. márczius vé-géig rendezve van.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1911. évi október hónap a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Sütő Géza 2.40, és 20 fill., Tomcsala János hd. 10.95, Fa-ragó Béla 8.38, földmív. min. hd. 96.65, Gulácsy Dezső hd. 7.15, Földi Antal hd. 2.56, Kiss József 20 fill., Borbély Kanut 2.20, Szekszárdi erdőgondn. hd. 22.55, Pappenheim urad. hd. 10.55, Huber Vendel hd. 2.—, Besseneyi erdőgondn. 15.90.

1 koronát fizettek: Szabó Zoltán, Csápa Traján, Erdősi Jó-zsef, Warinszky Miksa, Matisa István, Juhász István, Székely István, Kertész László, Ziegelhoffer Arnold, Molnár Sándor, Gáb-riis József, Rédl Ede, Kokály Imre, Rottár József, Tomeszkú Ke-resztély, Pöcz János, Steinkugler Rajmund, Tomasics Svetozar, Darázs Pál, Mezei Károly.

2 koronát fizettek: Szlávik Nándor, Lányi András, Rothländer György, Sedivy János, Paulin Vilmos, Granzer Jenő, Horváth Vilmos, Nezei György, Torma István, Ardamicza János, Jan-kovich Gyula, Márta Sebők, Marián Lázár, Siskovits József, Varga Mihály, Garai Vendel, Kodón I., Farkas Gábor, Papp János, Unterreiner I., Horváth Lajos, Pap Ferencz, Gönczi Sán-dor, Szédlmayer Gyula, Molnár István, Lux Sámuel, Somorjai István.

3 koronát fizettek: Vajka János, Korosits József.

4 koronát fizettek: Öri János, Körössy László, Kovács János, Wind Mátyás, Csiba Béla, Chmeliczky Péter, Patai Ferencz, Kurucz Ferencz, Podbjeli urad. erdőgondnokság.

ALLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Erdőőri vagy vadőri állást keres 29 éves, kis-családú, feddhetlen életű, uradalmi vadász, ki jelenleg egy grófi uradalomban mint fáczános és erdőőr van alkalmazva; az erdészeti és vadászati teendőkbén négy évi gyakorlattal bír és jó bizonyítványokkal rendelkezik, jó duvadirtó. Jelenleg felmondatlan állásban van. Czime a szerkesztőségénél megtudható. (46.)

Szakvizsgázott erdőaltiszt, ki az erdészet és vadászat, valamint a mesterséges fáczántenyésztés terén kellő jártassággal bír, újévre megfelelő állást keres. Czime Garai Vendel főerdőőr, Fácánkert, u. p. Tolna. (47.)

Öt évi gyakorlattal bíró erdőőr, ki az erdészet és vadászat terén kellő jártassággal bír, uradalomnál segéderdőőri vagy segédvadászi állást keres. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (48.)

24 éves, nőtlen, erőteljes, a fő- és apróvad tenyésztésében, nyílt vadászterületek okszerű kezelésében s a magyar és német nyelvben jártas és tapasztalt egyén, szerény igények mellett pagonyvadászi vagy vadőri állást keres. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (49.)

28 éves, róm. kath., nőtlen, kiszolgált csendőr, erdőőri, erdőlegényi, esetleg vadőri állást keres. A vadászat terén kitűnően jártas. Beszél magyarul és románul, ír magyarul. Czíme Molnár Sándor, Arad (Lövész-u. 4/a szám, 5. ajtó). (51.)

Állást keres, 30 éves, róm. kath. vallású, szakvizsgázott erdőőr, ki katonai kötelezettségének eleget tett, az erdészet, vadászat és vadtenyésztésben kellő jártassággal bír és kisebb gazdálkodást is elvezetne. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (52.)

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében szolgáló II. oszt. erdőaltiszt, állomást cserélné egy a nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében szolgáló kartársával. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (53.)

Erdőlegényi állást keres kifogástalan magaviseletű, 23 éves, erős testalkatú, három középiskolát végzett, magyarul, németül és tótul beszélő egyén. Levelek, a fizetés megjelölése mellett: Hegedűs Imre, Dunaegyháza (Pest megye) címre kéretnek. (54.)

Erdőőri állást keres 27 éves, róm. kath., nős, kiscsaládú, szakiskolát végzett és szakvizsgázott erdőőr, a ki négy évi gyakorlattal bír, beszél magyarul és kevésbé románul. Állását bármikor elfoglalhatná. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (55.)

Erdőőri állást keres 34 éves, róm. kath. katonaviselt, szakvizsgázott, kiscsaládú erdőőr, a ki az erdészeti és vadászati teendőkben jártas s jó bizonyítványokkal rendelkezik. Beszél magyarul és németül. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (56.)

Négy középiskolát, erdőőri szakiskolát, továbbképző tanfolyamot kitűnően végzett, kitűnően szakvizsgázott, katonai kötelezettségének mint I. oszt. számvivő altiszt eleget tett, róm. kath. vallású, 24 éves, közép-termetű, nőtlen egyén, ki már nagyobb erdőbirtok önálló kezelője is volt, uradalomhoz erdészsegédi, vagy önálló kezelői állásra pályázik. Földmérési és kisebb-építkezési munkálatokban jártas; beszél és ír: magyarul, német és tót nyelven. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (57.)

HIRDETÉSEK

Erdőőr,

ki fázántenyésztésben is gyakorlott, felvidéki uradalomba kerestetik. Magyar és tót nyelv bírása szükséges. Jövedelem: havi 80 korona és a szokásos lőpénzek, naponta kéi liter tej, szabad lakás, egy hold föld és két öl tűzifa. Írásbeli ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal (melyek nem adatnak vissza) «Erdőőrajánlat» címen e lap kiadóhivatalába küldendők. (3.III.3.)

A bulcsi uradalomhoz tartozó erdészetnél **három erdőőri állás** van üresedésben. Folyamodók küldjék be bizonyítványmásolataikat «Bulcsi uradalom» címére, u. p. Birkis. Fizetés megállapodás szerint. Az állás azonnal elfoglalandó. Román nyelv tudása előny. (4.III.3.)

Vadőri állást keres, az összes vadászati teendőkben jártas egyén, ki az angol mesterséges fázántenyésztésben kitűnő tapasztalattal bír. Fázántelepet is elfogad. Czíme a kiadóhivatalban. (5. II. 2.)

Ponik község előljáróságától.

968/1911. szám.

Pályázati hirdetés.

Ponik község (Zólyom megye) az erdejénél lemondás folytán megüresedett s illetve a f. évi szeptember hó 7-én megejtett választás megsemmisítése folytán még be nem töltött erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Az erdőőri állás javadalmazása évi 800 kor. fizetés, és 20 ürm³ tűzifa.

A Ponik község előljáróságához címzett kérvények 1911. évi november hó 20-ig nyújtandók be.

A sajtóközleg írt és egykoronás bélyeggel felszerelt kérvényhez csatolandók:

1. születési bizonyítvány, 2. erkölcsi bizonyítvány, 3. erdőőri szakvizsgái bizonyítvány, 4. orvosi bizonyítvány, 5. eddigi szolgálatra vonatkozó bizonyítvány, 6. a katonai kötelezettség teljesítését igazoló okmányok.

A megválasztott — ki állását legkésőbb 1912. évi január hó 1-ső napján elfoglalni tartozik — egyelőre egy próbaév tartamára alkalmaztatik, — ennek letelte s kifogástalan szolgálattétele után véglegesített fog.

Ponik, 1911. évi október hó 27-én.

(6.)

A községi előljáróság.

31 éves, szakvizsgázott, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező urad. erdész, jelenleg egy nagyobb grófi erdőgondnokság vezetője, az erdészet, gazdaszat, úgyszintén a fővad, fázán s apróvad és dúvad-írtás körül bő tapasztalati jártassággal bír, erdészi, esetleg fővadászi állást keres. (12. III. 1.)

Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek.

3843 1911. szám.

Pályázati hirdetés.

Alulírt m. kir. erdőhivatal három II. osztályú erdészeti altiszti, előléptetés esetén három erdőlegényi, illetve segéderdőőri állásra pályázatot hirdet.

A II-od osztályú erdészeti altiszti állás javadalmazása: évi 600 korona fizetés, 100 kor. személyi pótlék, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér, valamint az egyéb rendszeresített mellékletmények.

Az I-ső osztályú erdőlegényi vagy segéderdőőri állás javadalmazása évi 700 korona, a II-od osztályú erdőlegényi vagy segéderdőőri állás javadalmazása pedig évi 600 korona szegődménydíj, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában 100 korona lakbér és az egyéb rendszeresített mellékletmények.

Az altiszti állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba újonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényeket előljáró hatóságuk; az eddig állami szolgálatba nem állók pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján folyó évi december hó 15-ig ide benyujtsák.

Orsován, 1911. évi október hó 30-án.

(8.)

M. kir. erdőhivatal.

1911. évi 5789. szám.

Tüzifaeladás.

A mihályteleki erdőgondnokságnál termelt 4311 ürm³ bükkhasáb, 1200 ürm³ bükkhasáb és dorongfa, 1836 ürm³ bükk dorongtüzifa vágásonkint négy eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladni.

Az ajánlatok legkésőbb 1911. évi november hó 20-án délután 1 óráig nyujtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és november hó 21-én dél előtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulírott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1911 október hóban.

9.)

M. kir. erdőigazgatóság.

Csemetekertőri állásra,

a segesvári csemetekerthez évi 800 korona fizetéssel pályázatot hirdetek.

Kérvények folyó évi november hó 30-ig alulírott erdőhivatalnál benyujtandók.

Pályázó életkorát, eddigi alkalmazását, egészségi állapotát és az oláh nyelv birását igazolni köteles.

10.)- *Segesvári m. kir. állami erdőhivatal.*

Pályázati hirdetés.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság erdőbirtokainál egy 600 korona kezdőfizetéssel s a rendszeresített illetményekkel javadalmazott — nyugdíjkes — erdőőri állás lesz betöltendő.

Pályázhatnak az erdőőri állásra 24-ik életévüket betöltött és 35 évnél nem idősebb szakvizsgázott erdőőrök.

A folyamodók kérvénye alulírott erdőhivatalhoz november hó végéig nyujtandó be az alábbi okmányokkal fölszerelve:

1. erdőőri szakvizsgálati bizonyítvány, 2. keresztlevél, 3. szolgálati és erkölcsi bizonyítvány. A magyar nyelvnek szóban és írásban való tudása elengedhetetlen kellék. *A fővad tenyésztésében és ápolásában, a vadászerületek okszerű kezelésében s vadászásban való jártasság előnyt biztosít a pályázónak.*

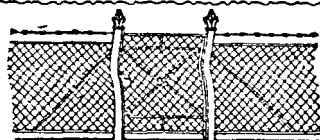
Rimabrézó (Gömör megye), 1911. évi november hó 6.

(11.) *A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság erdőhivatala.*

Egy 11·6 mm. és egy 8·2 mm. Mannlicher-szerkezetű, kitünően lövő és jókarban levő, ismétlő-vadászfégyver olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. (7.)

Vadaskertsövények

a legjobb dróttanyagból, továbbá kertsövények, tennispályák, baromfiudvarok

Alpenländische Drahtindustrie

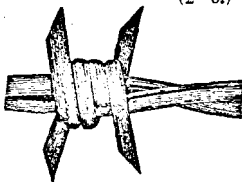
(2-6.)

Ferd. Jergitsch' Söhne

WIEN,

V/1, Wienstrasse 45. Telephon 9583, Graz, Güstinger Maut und Klagenfurt Postfach 263.

195. számú képes katalógus ingyen és bérmentve a legközelebbi eső irodából.

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény az őszi és téli évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(1. VI. 6.)